

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS HAJDUMEGYEI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KOZLONYE.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Helyben: félévre 5 kor., negyedévre 2 kor. 50 fill.
Vidéken: félévre 8 kor., negyedévre 4 kor. — fill.

FŐSZERKESZTŐ:

BENEDEK JÁNOS.

POLITIKAI ROVATVEZETŐ:

Dr. BOROSS LAJOS.

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ:

SZÉKELY IMRE.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Debreczen, Fő tér 42. szám. Lamprecht palota
első emelet, az udvarban.

Osztrák lovagiasság.

— július 19.

Mi mindent kell megérvünk! Az osztrákok tanítanak ki bennünket lovagiasságra. Teszik azt abból az alkalomból, hogy az ellenzék nagyobb arányú vitát indított a fölött, vajjon célirányos-e a király civilizistáját fölemelni. Unisono kiabálják Lajtán tülről, hogy ami most megy végbe a magyar képviselőházban, az a lovagiatlanság csimborasszója. Tombol az osztrák sajtó, mert az ellenzék akadályozza meg, hogy újabb milliókat áldozzanak az osztrák udvartartásra.

Eszünk ágában sincs szembe szállni az osztrák okoskodással, annál kevésbbé, mert az teljesen érthető. Odaát ugyanis, nem képesek fölfogni, hogy egy nemzet állva, fölemelt fővel is beszélhet uralkodójával. Megmondhatja neki, mi vana szívében mi a lelke óhajta. — Asztriában csupán a lakaj-lojalitást ismerik. Szellő érintésére, amely a Burgból kerekedett föl, mindenek meggörnyednek és a tisztességes járás menten csuszássá-mászássá vedlik. Bezzeg, kerüljön csak szegre a korbáccs szempillantásra: azelőbb

még hajlongók nyelvüket öltögetik gazdájukra.

Hátilyen lojalitásra magyar ember nem képes; az igaz. A mi szívünkön, az a nyelvünkön. A királyt, Szent István koronájának viselőjét, tisztelettel fogjuk körül és tiszteletet kérünk számára. Teszszük ezt akképpen, ahogy a férfiakhoz méltó: nyiltan, becsületes őszinteséggel. — De ugyancsak az érzések azt is parancsolják, hogy kívánságainkat — még inkább, ha azok ősi törvényekből sarjadzanak ki — köntörfalazás nélkül megmondjuk.

Magyar királyt akarunk. Egészet.

Meg vagyunk róla győződve, ha első Ferencz József közelről hallaná ezt az óhajta s udvari hatalomra éhes emberek el nem tompítanák a nemzet szavát: annak a kívánságnak eleget is tenne. De hát nem hallja, vagy másképp hallja.

Ne csodálkozzék tehát senki, hogy a képviselőházban az ellenzék szava harsogóvá válik, amikor magyar királyt követel, a magyar királynak magyarudvartartást. Osztrák libériákra egy fillért sem adunk, nem hogy még az eddigi összeget fölemelnénk.

Az osztrák sajtó ezt lovagiatlan-

ságnak nevezi. Ez csak rá nézve lenne jellemző, még akkor is, ha nem tudnók, hogy valahányszor a Lajtán tülről szidnak bennünket, mindig valamilyen jót, nemeset kellett, hogy cselekedtünk légyen.

Az összes ellenzéki pártok folytatni fogják a vitát. Kitartással, erélyvel, magához méltóan.

Nem fog megszűnni feszegetni ezt a hármast kérdést:

— „Elbirja-e a nemzet a fölemelt civilizistát, rászolgált-e a dinasztia a fölemelt civilizistára és végül: rászorult-e a dinasztia a fölemelt civilizistára? . . .“

A katona.

— július 19.

Változik az idő és mi változunk az idővel. Minden más lesz az idő telésével, természete és formája egyaránt változik. És minden változásnak, nyilatkozzék ez meg bármiben és bármely módon, a forrása az ember. Minden fejlődés belőle indul ki és általa érvényesül. Ő az, aki a lappangó és rejtőzködő igazságok titkait kiváltja és megismervén az új igazságot, ezt a friss erőt munkába fogja és szolgálatlattelre a világ rendjébe beilleszti. Mennyi

Mária.

Irta: Fodor Erzsike.

Éppen most fogták ki ott a fűzes táján...
Parasztlány volt. Rögtön láttam a ruháján.
Alig ismerték föl. Hinárlepel rajta...
Azt mondják, „valami gazember megcsalta“.

Összedugja fejét a sok uri dáma:
„Hogy az ilyen dolog megeshetik máma“...
Ősz nagyasszony sóhajt: „Urnép hogy
[nem szégyell
Kikezdeni ilyen alantas személylyel!

„Vajjon ki lehetett...?“ „Máriának hívták,
Anyja, lánypajtási ezt a nevet sirták“.
E szóra feltör egy sikoltás: „Mária!“
S összerogy zokogva a nagyasszony fia.

A csipkeszoknya.

Irta: Balassa József.

Marienbad. Ut a Rűbezahl felé. Reggel hat óra. Nagyon kevesen járnak még a meredek ösvényen. Az egyik padon egy fiatal ember ül és újságot olvas. Elegáns, nagyon szép ember. Huszonkilenc-harminc esztendősnak látszik.

Soká ül így egyedül, amikor léptek nesze hallatszik. A férfi feltekint, felugrik

és meglepődötten köszönti az asszonyt. Az szinte megriad a köszönésre és halkán köszön vissza.

A férfi: Talán meg sem ismer nagyságos asszonyom?

Az asszony: Maga az, Apor? Mindenkiről hittem volna, hogy Marienbadban van, csak magáról nem. Hiszen úgy hirdett, hogy a fjordokra megy... Leülök maga mellé.

Mind a ketten leülnek.

A férfi: Csakugyan oda készültem. Föl akartam menni egészen a Spitzbergáig. Csak hogy az idén nincs elég időm reá. Így jutottam Marienbadba.

Az asszony: Mikor jött?

A férfi: Ezelőtt egy órája.

Az asszony: S már itt van?

A férfi: Kivettem a legelső szobát és rögtön nekivágtam a hegyeknek. Azért jöttem, hogy pihenjek.

Az asszony: S hogy Marienbadnak meg legyen a magyar szenzációja. Apor Imre, a nagy kritikus, rettegett kritikus és az ünnepezt író Marienbadban van...

A férfi: Köszönöm a kitüntető címeket. Csak hogy én már nem hatok, amikor itt van a fürdő sztárja: Pécskai Gyuláné, Budapestnek legszebb asszonya, a köszénbánya r-t. — akarom mondani a köszénbányák igazgatójának — a felesége.

Az asszony: Maga már gunyolódik.

A férfi: Komolyan beszélek.

Az asszony: Igazán? Akkor vallja meg lélekre, hogy miért jött Marienbadba?

A férfi: Pihenni.

Az asszony: Ne tagadjon.

A férfi: Nem tagadok semmit. Senki másért.

Az asszony: Nem hiszem. Asszony van a dologban.

A férfi: Ha úgy lenne, akkor el kellene tagadnom. De nincsen úgy. Lelkemre mondom, hogy sejtelmem sincs arról, hogy ki van az idén Marienbadban. Még azt se tudtam, hogy nagyságos asszonyom itt van.

Az asszony: Bizonyos ez?

A férfi: Bizonyos. Sőt hogy nagyobb bizonyosságát adjam, kijelentem, hogy nem is fogok udvarolni senkinek.

Az asszony: Előre tudja?

A férfi: Előre. Először is azért, mert valószínűleg nem lesz kinek. Másodsor azért, mert én sétálni és aludni jöttem Marienbadba.

Az asszony: A sétálást elhiszem, az alvást nem. Azt pedig, hogy nem lesz kinek, kétlem.

A férfi: Pedig úgy van. Már is sejtem, hogy nem lesz senki, aki vonzani tudna.

Az asszony: Hiszen tele van a fürdő szép asszonyokkal.

A férfi: Tudom. De maga azt el fogja nekem hinni, hogy én egyáltalán nem rajongok a csupán szép asszonyokért. Az én izlésemet, az én vágyamat nem elégíti ki a szép asszony. A szépség még nem elegendő ahhoz, hogy lebilincseljen.

igazság, mennyi eddig ismeretlen erő vesz még körül bennünket, azt csak a Mindentudó tudja; a mi szemünké csak a múlt, amely megragadó és fölemelő módon mutatja, mint alakította át az ember elméje, az isteni szikra, évezredek telésével az egész világot, minden intézményét, berendezését és a kipattanó új igazságok szerint való módosulásában a fölfogásnak, az erkölcsöknek és az érzéseknek — magát az embert.

Hogy más ma az ember, mint aki vagy ami volt régente, az olyan igazság, amit nem kell bizonyítani. Az, amit mi örök emberinek nevezünk, a maga eredendő igazsága körül tömérdek változás lehetőségét türi meg, aminthogy az átalakulás folytonossága a haladás folytonosságának megfelelően természetes is. A mai kor embere a mai kor uralkodó eszméi szerint gondolkodik: e szerint alakul fölfogása az életről, a hivatásról, minden kötelességéről. És ezek az eszmék egészen mások, mint amelyek régente a fölfogások alapjául szolgáltak, az elhatározásokat és cselekedeteket irányították. Megváltozott és emberi méltóságunk követeli, hogy úgy mondjuk: tökéletesedett minden hivatás természetese és az emberi élet munkája, mint volt egykoron. Ennek a fölfogásnak a hódítása és uralomra jutása az elmékben és lelkekben: a legbecesebb eredménye az emberiség egyetemes haladásának.

Jaj annak, aki ezt meg nem érti és nem számol vele, mert annak a vállalkozásában buknia kell, ha a halandók között a legnagyobb hatalmat adta is kezébe a sorsa vagy végzete. Mert ez az erő hatalmasabb a muszka czárnál is és a legváltóságosabb órában, mint egy irtózatot veszedelem kerekedik föléje. Olvassuk a Budapesti Hírlap vasárnapi számából, amit egy orosz író e lap egy munkatársának az orosz katonatisztek forrongásáról mondott és ebből nagy világossággal lép eléünk ennek a tételnek az igazsága. Az orosz tiszték nem akarnak menni a hábo-

ruha, mert nem tudnak lelkesedni a mai Oroszországért; amely egy ember hatalmának korlátlanága kedvéért rabságban tart egy nemzetet és azt a tulajdon fiainak szuronyos hadseregével őrizteti. Nem romlott ezeknek a katonáknak az ősi vitézsége, nem azért háborognak, mintha félénének az ellenségtől, halálos keserűségük forrása az, hogy a katona se az ma már, aki egykor volt. Nem kalandra és haszonra éhes zsoldos, nem is gép, amelynek gondolata, érzése nincs: hanem ember a szónak emelkedettebb, a mai igazság szerint való értelmében, akinek minden virtusa, hivatása erkölcsi tartalmából táplálkozik. És ha ilyen nincs, ha ezt nem adnak neki, akkor ne várjon tőle lelkesedést, se áldozó készséget senki, még a szent czár sem.

A katonaember hivatása megköveteli tőle, mikor erre szükség van, a legnagyobbnak, a legdrágábbnak a föláldozását: az életét is. Ilyen áldozatkészségnek forrása csak a legnagyobb és legdicsőségesebb erkölcsi jó: a hazának, a szabadságnak szeretete és szolgálásának vágya lehet. Ilyen érzések azonban a mai Oroszország fiát nem tüzelhetik, mikor az ellenség elé vonul: ezért nincs az orosz sas szárnyának most akkora ereje, hogy a diadal magasságába emelkedhessenek.

EGYHAZ ÉS ISKOLA.

Zsinati képviselő és tanácsbíró választás. A hajdunánási református egyház presbiteriuma vasárnap délelőtt közgyűlést tartott, a midőn szavaztak az egyházmegye részéről küldendő zsinati képviselőkre is. A nánási egyház szavazatát Zsigmond Sándor esperes és dr. Balthazar Dezső hajduszoboszlói lelkészre adta, mint egyházi rendes zsinati képviselőkre, pótagul Kiss Ferencz püspökladányi kiváló tehetségű lelkészt választották. A világi részről, mint zsinati képviselőkre Padrah Sándor és id. Lengyel Imrere szavaztak, pótagul Simon Károlyt választották. Hatá-

roztak a megüresedett tanácsbírói állás betöltése felől is, amelyre Domahidy Elemér főispánt is emlegetik. A nánási presbiterium egyhangulag az ev. ref. egyházi élet terén sok érdemet szerzett Padrah Sándorra adta a szavazatát.

Idyll a gyógyteremben.

— Saját tudósítónktól. —

— július 19.

Ezt a bájos apróságot, mely egészen beillenék valami francia bohózatba, egy ismert erdélyi fürdőből írják nekünk. A gyógyteremben egy csinos budapesti ügyvédné zongorázott, aféle szabadon beszélő, jukker asszony, aki sokkal rosszabbnak tünteti fel magát, mint a milyen. A háta mögött egy fiatal építész lapozta a kótát s kettőjükön kívül, fürdőhelyen mindenki alszik ebédután — senki sem volt a teremben. Az építész, nem hiába, hogy tulajdonságos volt a kísértés, a kótalapozás közben közelebb hajolt a kellesténél az ügyvédnéhez s megakarta csókolni a bluzból kifelhérlő fehér vállat.

De nem igen mehetett tovább a kísérletezésnél, mert a szép asszony oly tisztességes pofont adott neki, hogy rögtön elment a kedve a kaland folytatásától. Az affér itt be is lett volna fejezve, ha körülbelül tíz nap múlva a férj meg nem érkezik a fürdőbe. A vendéglő terraszán a házaspár együtt vacsorázott az építészszel s elképzelhető a fiatal ember zavara, amikor a csemegénél az asszony hirtelen így szólott:

— Na tudja, ilyenkor el se lehet hinni magáról, hogy olyan örülden temperamentos is tud lenni. A minap, amikor a vállamat oly szemtelenül meg akarta csókolni, egészen megrémültem, úgy forgatta a szemét...

Az építész, majd hogy le nem ájult a székről, a férj pedig, aki éppen egy darabka sajtot vágott magának, nyugodtan azt mondta:

— Igaz ez?

Az asszony: Nem értem. Hát a rutság bilincseli le magát?

A férfi: Nem úgy gondolom. A szépség egyedül nem bilincsel le. Hogy példával éljek, a világ legszebb aratólényait nem tudnám megcsókolni. Miért? Mert csak szép. Olyan, mint az őserdő. Maga a természetesség. Nekem azonban nem az őserdő, hanem az angol park a kedvenc helyem. Tudom, hogy ezt már mesterségesen csinósították, de nem bánom. Jobban tetszik a gondozott, a művelt, a mesterkéltségre, mint a parlagi természetesség.

Az asszony: Furesa filozófia.

A férfi: Csöppet sem az. Ez minden mai férfinak a filozófiája. A változatosságot, a színeket, az elkápráztatót keressük. Az egyszerűség a rutság, mert nagy az unalom. Látja, innét van, hogy a színésznők és az énekesnők meghódítanak bennünket. Mert azokban mindig vigat és mindig szépet látunk.

Az asszony: Hogyan?

A férfi: Akép, hogy ők magukhoz tudják vonzani a férfit. Látja, az ő hatásából nehezebb kiszabadulni. Ez onnét van, mert meg tudják őrizni ezt a hatást. Mindig új és meglepő változatosságot tudnak mutatni az egyéniségük kifejezésében. Ugyanazt a szürkeselyem alsószoknyát meg tudja az ember látni, de ha mindennap más-más csipkészkönyve kandikál elő a hegyi uton feltűrt szoknya hullámzásakor, akkor az új hatás új érzelmeket kelt.

Az asszony: A csipkészkönyvét szeretik és nem az asszonyt?

A férfi: Nem. Az asszonyt, mert csipkészkönyve van. S miért? Mert az asszonyt hamar megismerjük s hamar megundjuk. A csipkészkönyve a változatosság, a vonzó, az ingerlő.

Az asszony: S csak a színésznők-nél lát csipkészkönyvét?

A férfi: Csak náluk. Elvéve, ha más asszony is tud öltözködni. A csipkészkönyve ugyanis kiegészítője az öltözködés tudományának. S ez nem kis tudomány. Valósággal művészet. Ez az, amit az asszonyok elhanyagolnak. Megundják ugyanazt a levendula illatot, a szürke alsószoknyát és a fehér harisnyát, amit a gondos mama középkori szokás szerint a nászajándék közé tett. Változatosságot keresnek és otthon nem találják. Ez nem új elmélet, megírta már Kóbor Tamás is, hogy ez az oka a modern ember házasságtöréseinek.

Az asszony: Mi tehát nem tudunk öltözködni?

A férfi: Nem.

Az asszony: S maga nem fog nekünk udvarolni?

A férfi: Nem.

Az asszony: Pedig látja Apor, én emlékezem valamire.

A férfi: Kíváncsi vagyok.

Az asszony: Heringsdorffra — hiszen emlékezhet, — amikor ott fürdőztünk. Ott alaposan udvarolt maga nekem, amíg egy

szép nap oda nem jött az a drámai hősnő, aki magáért jött.

A férfi: Emlékezem. Nos látja, én most vallomást teszek. Bolondultam maga után...

Az asszony: Tudom.

A férfi: Tudja? Jó. Már-már azt hittem, hogy megőrülök. S akkor történt, hogy átsétáltunk Ahlbeck felé. Izzóan süttött a nap és csupa por volt az út. Maga előre ment, én maga után haladtam. Ahogy így mentünk, kedvem lett volna megcsókolni a nyakát. S ahogy oda akartam hajolni, láttam, hogy eltakarja a fehér vászon ing, amelynek kemény slingelése majdnem fölért a hajáig.

Az asszony: No látja, mire jó a gunyolt, középkorbeli, mama ajándékozta fehérnemű. Az véd meg bennünket a gonosz kísértéstől.

A férfi: Ez is nekem ad igazat. Nem igyekeznek meghódítani a férfiakat, sőt még óvakodnak tőlünk.

Az asszony: Meleg kezd lenni. Már nyolcz óra lehet. Jőjjön reggelizni.

Megindulnak a hegyi uton. Az asszony vékony bluzán áttetszik a kemény vászon-ing, a kissé fölemelt szoknyája mögül fekete alsószoknya tűnik elő...

II.

Másnap délután öt óra. A közönség lassan gyülekezik az Egerländernél. Apor lassan szűresölve issza a tejt, amikor észreveszi Pécskainét. Ezuttal még elegánsabb

— Igaz, válaszolt a fiatal ember, sápadtan, miközben kissé remegve fölállott a helyéről. És ha úgy tetszik, hát készséggel rendelkezésemre állok...

— Már mint hogy megakarsz veredni velem? szólt a férj mosolyogva. Vedd tudomásul kedves barátom, hogy én is szívesen megakarnám csókolni a feleségemet, ha véletlenül nem volnék a férje. Ezzel csak azt bizonyítod, hogy jó az izlésed. Ne lovagiaskodj hát, hanem kociztas velem.

Összeütötték a poharukat és az üggyel közmegelegedésre el volt intézve.

Lépfenében megbetegedett emberek.

— július 19.

A debreczeni kórháznak tegnap óta egy különös betege van. Egy lépfenében megbetegedett asszony jelentkezett a felvételeire. Az asszony Farkas Lajosné, a Hartstein Nándor hajduszentgyörgyi földbirtokán egyik béresnek a felesége. Az uradalomban a múlt héten egy tehén lépfenében elhullott és Szili József bősörményi állatorvos rendelkezése a szabályok megtartásával jó mélyen elásták.

A cselédeknek azonban sehogysen fért a fejébe, miért ásták el a szép kövér tehenet és többet elhatározták, hogy aznap éjjel folyamán a sötétség és a nyugalom felhasználásával kiássák és a húst felhasználják.

Igy is történt. A cselédség közül mintegy tizen az elhullott állat husából nagymennyiséget vittek haza és másnap elfogyasztották, még pedig a kora reggeli órákban.

Azok közül, kik a döghussal érintkeztek és a legkisebb sérüléseik voltak, mindet megfertőzte a betegség.

Összesen nyolczan betegedtek meg. Ez még e hó 7-én történt. A beteg emberek tudatában annak, hogy törvénybe ütköző dolgot követtek el, akkor, mikor az elásott húst kiasták és megették, nem szóltak az uradalmi orvosnak, ki azóta három ízben

fehér nyári ruha és finom, izléses kalap van rajta.

Az asszony: Meguzsonnázott, Apor?
A férfi: Meg. S nagyságos asszonyom?

Az asszony: Én csak egy óra mulva fogok. Addig sétálni akarok.

A férfi: Elkísérhetem?
Az asszony: Hogyne. Sőt köszönöm.

A hegyi uton lefelé indulnak. A katonabanda valami waltzert játszik. Az asszony gyors léptekkel szalad alá a lejtőn. S ahogy lépked, a fehér szoknya alól finomszövésű csipkeszoknya tűnik elő. Egyszerre csak leül egy padra. Apor, aki utána megy, melléje ül.

Az asszony: Valami tövis a harisnyámba furódott.

A férfi: Fáj?
Az asszony: Hogyne.

A férfi: Majd kivesszem.
Apor lehajol az asszony elé. A kivágott, elegáns uj félezcipőből kitetszik az áttört finom selyemharisnya, amelyet átszurt egy megszáradt kis fűszál. A csipkeszoknya előfödi a czipőt és a harisnyát.

A férfi kihuzza a tűskét, azután lassan szól:

— Fáj, Ilonka?
— Fáj! Bibis, — mondja az asszony.

... S a férfi hevesen megcsókolja a formás picziny lábat eltakaró áttört harisnyát.

Az asszony mosolyog...

volt kint, hanem annak megkerülésével Bősörményben gyógykezelették magukat.

A betegek közül Farkasnénak az állapota nem javult, tegnap a kórházba vétette fel magát. A kórházból azonnal jelentették az esetet az ügyészségnek, melynek utasítására Szoboszló Sándor h. vizsgálóbíró kihallgatta az asszonyt, kinek vallomása megegyezik a fent elmondottakkal.

Az uradalom tulajdonosa Hartstein Nándor értesülvén a dologról az uradalom orvosával dr. Szöllösi Bélával, még az éj folyamán kiment a tanyára, hol az összes megbetegedetteket megvizsgálta és egyiknek Takács Jánosnénak kórházba szállítását rendelte el.

A vizsgálóbírószám folytatja a nyomozást, de — mint értesülünk az eddigi adatok azt igazolják, hogy felelősség senkit sem terhel és a megbetegedést kizárólag a cselédség kapzsisága okozta.

A délelőtti folyamán Hartstein Nándor megjelent a kir. ügyészségnél és felkérte a kir. ügyészt, haladéktalanul inditson szigorú vizsgálatot annak felderítésére, vajjon a gazdaság tisztjei közül követett-e el valaki szabálytalanságot, vagy hanyagságot és terhel-e valakit felelősség a cselédség megbetegedéseért.

A vizsgálóbírószám az összes iratokat áttette az ügyészséghez indítványtétel végett.

NAPI HIREK.

— **Papp Elek országgyűlési képviselő ünneplése.** Mint minden évben, úgy az idén is felhasználta a nádudvari választókerület Elek napját arra, hogy országgyűlési képviselőjét, a függetlenségi és 48-as elvek ez országosan becsült és szeretett rendületlen harcosát: Papp Eleket lelkes, szép ünneplésben részesítse. S valóban a közpályán szereplő férfinak szebb, lélekemelőbb jutalmat elképzelni nem lehet, mint azt a gyöngédségében végtelen, az odaadásban, a lelkesedésben igazán a rajongásig fokozódó szeretetet és közbecsülést, melylyel Papp Eleket választókerületének minden polgára és személyes ismerősenek csodálatosan nagy száma körül veszi. Az ő önzetlen hazafisága, az odaadás, melylyel választókerületének sorsát szíven viseli, jóságos lelke, melynek atyai szeretetében részesül minden becsületes polgártársa, a magyarzata annak a rajongó szeretetnek és tiszteletnek, melylyel őt minden alkalommal körülveszik és ünneplik és amelynek legutóbb, a vasárnap megtartott Elek napján volt tanuja a karczagi nemes uri lak.

Az országos függetlenségi és 48-as párt tagjai közül Barabás Béla, Rákosi Viktor, Bakonyi Samu, Benedek János és Madarász Imre országgyűlési képviselők voltak jelen a névnapon, Debreczenből ott volt dr. Boross Lajos, lapunk politikai rovatvezetője s képviselve, volt a Nádudvari választókerület minden községe, így Nádudvarról a választókerület érdemekben gazdag elnöke Dobi Sándor, kinek tisztas állása polgártársainak rendületlen bizalma folytán egyidejű képviselőjének immár 21 éves megbízásával, aztán tiszteletes Veress Géza lelkész, Papp Sándor, Nagy Albert, Boldizsár Zsigmond, Ifju Dobi Sándor, Kiss Lajos, Kiss András. Földesről: Kiss József, Koroknay Gergely, Szabó Márton, Domokos Jenő, Bene János. Kabáról: Ritókh István, Dullházy Kálmán, Bálint Imre, Nagy Lajos, Hegedüs Károly,

Bartha Lajos, Bartha Elek, P-Ladányból: Balogh Sándor, Hágen Sándor, Pongrácz Géza, Kéri Lajos, Tóth Gábor, Andorkó Márton. Egyekről: Mikola György, Urbán József, Glósz Gyula. Karczagról: Medgyessy Zsigmond, Papp Sándor, dr. Soltész N. Pál Szécsy főjegyző és még nagyon számosan voltak jelen, úgy, hogy a vendégek száma jóval meghaladta a százat, s kedélyes poharazás mellett, s a lelkes felkösztöntök bő özőnében a reggeli órákig együtt maradt a nagy és szép társaság. Az általános ünnepeltetés közepette különösen megható volt Földes község figyelme, melynek képviselő testülete előző napon rendkívüli közgyűlésre gyűlvén össze, jegyzőkönyvi kivonaton és küldöttség által tolmácsolta szeretett képviselőjével hálás tiszteletét, szeretetét és névnapj jókívánatait.

Kit polgártársai ennyi szeretettel vesznek körül, az isteni gondviselés örökös azok felett és mi e helyen is szívünkkel kívánjuk, hogy nemes hivatásának sokáig tartsa meg a magyarok istene a mi Papp Elek bátyánkat!

— Óváry Lipót Debreczenben.

A debreczeni emlékezetes csatának 55-ik évforduló napján (augusztus 2.) érdekes vendége lesz városunknak. Óváry Lipót, országos levéltárnok, ki mint 17 éves gyermekifju honvéd jelen volt és részt vett a debreczeni csatában, engedve a rendezőbizottság meghívásának, lejön ez alkalomra és a 72 évet betöltött jeles férfiú utolsó búcsúpillantást óhajt vetni azon sík térre, melyet hősi magyar vér áztatott. Az ünnepek lezajlása után pedig a Petőfi-dalkör által a nagyerdei Vigadóban rendezendő dalestélyen az illusztris vendég visszaemlékezéseiből felolvasást fog tartani. Az ünnepély programját a főiskolai ifjuság a nappali órákra nézve, a dalestélyét pedig a Petőfi-dalkör állapítja meg s előbbi falragaszokon, utóbbi meghívók alakjában fog a közönségnek tudomására hozatni. Mi is közöljük, mihelyst kézhez kapjuk.

— A debreczeni csata évfordulója.

Már megemlékeztünk arról, hogy az évtizedes szokásokhoz híven a Magyar Irodalmi Társaság a Petőfi dalkörrel megünnepli a debreczeni gyászos kimenetelű csata évfordulóját. Az augusztus 2-iki ünnepélyt előkészítő bizottság az ünnepély sorrendjét így állapította meg: előbb a Szabadságszobor előtt lesz ének, szavalat és ünnepi beszéd; innen a honvéd temetőbe mennek, hol a kőoroszlán előtt folytatódik az ünnepség; este a nagyerdei vigadóban a Petőfi dalkör estélyt rendez. Az ünnepélyre meghívják az összes dalárdákat, a városi tanácsot, a 48-as honvédek, a függetlenségi kört, az iskolai hatóságokat és falragaszok útján a nagyközséget. A falragasz szöveg t és az ünnepély műsorát a napokban állapítja meg az előkészítő bizottság.

— **Rendkívüli megyei közgyűlés.** Hajdúvármegye törvényhatósági bizottsága július hó 25-én, délelőtt 9 órakor rendkívüli közgyűlést tart. Tárgyak: A kereskedelemügyi miniszternek az 1904. és 1905. években államsegélylyel ki-

építendő törvényhatósági közutak kijelölése, a vármegye utalajából e célra rendelkezésre álló fedezeti összegnek megállapítása és az ennek leszámitása után mutatkozó hiány pótlására szükséges államsegélynek számszerű meghatározása tárgyában kiadott rendelete, ezzel kapcsolatosan az alispánnak az 1904—1908. években kiépítendő törvényhatósági utak kijelölése, az utalajnak ez években rendelkezésre álló fedezete megállapítása és az évenként szükséges államsegély összegének meghatározása tárgyában tett előterjesztése. — Alispáni jelentés a törvényhatósági közutak kezeléséhez szükséges gőzhenger beszerzése tárgyában kötött szerződésről. — A közgyűlést szombat, e hó 23-án az állandó választmány ülése előzi meg.

— **Felebbezés a zárszámadás ellen.** A múlt évi zárszámadást a múlt hóban tartott közgyűlés le tárgyalta és némi változtatásokkal elfogadta. A zárszámadásra vonatkozó határozatok egy részébe azonban nem nyugodott bele a főszámvévő és megfelebbezte. A főszámvévő megfelebbezte a 3-ik pontra hozott határozatot és a 23-ik tételt, amely a világítási vállalat vagyoneértékének kimutatására vonatkozik. A felebbezést ma terjesztették fel a miniszterhez.

— **Választók névjegyzéke.** Az 1905. évi választói névjegyzék ellen beadott felszólalásokra hozott központi választmányi határozatok a város székházának 11. számú kiadóhivatali helyiségében 1904-ik évi július hó 20-tól július hó 30-ig közszemlére kitétettek s az érdeklődők által a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

— **Építik az iparos tanonciskolát.** Az iparos tanonciskola építési munkálatait már megkezdették. A vállalkozó Biczó Gyula építész tegnap kezdte meg az épület lebontását. Az iskolának szeptemberre kell elkészülni.

— **Zichermann Herman meghalt.** Általános nagy részvétet keltett a város minden köreiben ez a még tegnap este elterjedt gyász, hogy Zichermann Herman meghalt. Hosszu idő óta betegeskedett. Nemrég felment Budapestre és ott operációnak vetette alá magát, de hasztalan. Tegnap este megváltotta őt a halál szenvedésből 72 éves korában. Fia, Nyiri Ernő dr. ügyvéd zárta le fáradt szempilláit. A meghaldogult egyike volt Debreczen város legnépszerűbb és legismertebb egyéneinek. Három évtizeden át kiadója volt a nemrég megszűnt legrégebb magyar lapnak, a „Debreczen—Nagyvárad Értékeit”-nek. Lapjának szerkesztői közt szerepeltek egykor Benedek Sándor közigazgatási bíró és Szabolcska Mihály is. — Három fia: Nyiri Lajos, Ernő és Aladár, leánya: Blanka férjezett Kardos Lajosné, kiterjedt rokonság és sok jó ismerős gyászolja. Temetése szerdán délelőtt 10 órakor lesz a Degenfeld-tér 3. számú háztól.

— **A református szegényház építése.** A közgyűlés tudvalevőleg elhatározta, hogy az ispotálylapon új szegényházat és ápolót épített. Ma délelőtt Kovács József polgár-

mester, Aczél Géza főmérnök, dr. Magoss György főügyész és Körner Adolf tanácsnok az ispotálylapon helyszíni szemlét tartottak avégből, hogy a szegényház helyét kiválasz-
szak.

— **A Petőfi dalkör** működő tagjait felkértem, hogy a ma esti énekpróbára 8 órakor pontosan és teljes számmal megjelenni sziveskedjenek, mert elnök ur is jelen lesz és fontos közlendők várnak. Szathmáry György, kórgazda.

— **A fürdőkről.** Lipik fürdőt ebben az évben e hó 16-ig 1728 vendég kereste fel. Korytnicza vendégeinek száma az utolsó kimutatás szerint 612, Debreczenből legutóbb odaérkezett: Rosenberg Adolf.

— **Mire kell a civilizista-emelés.** Most, hogy minálunk a parlamentben nagyban folyik a civilizista-vita, rendkívül érdekes az a kérdés, hogy miért kell a civilizista-emelés. Általános Magyarországon az a vélemény, hogy ha már az emelést a képviselőház megszavazza, legalább az a rekompensációja meg legyen Magyarországnak, hogy az udvar kiadásából is essék a bevásárlásoknál, munkáknál megfelelő rész. Hogy mire kell a felemelt civilizista, arra vonatkozólag egy bécsi lap érdekes elmefuttatást közöl, melyet azábbiakban ismertetünk: Az udvartatás egészen az 1872-ik évig 7,300.000 forintból gazdálkodott, oly alapon, melyet a kiegyezés alkalmával 1867-ben állapítottak meg. Ekkor következett a bécsi világkiállítás, melynél az udvar reprezentálása oly összegekbe került, hogy az udvar erősen ráfizetett. Ekkor emelték fel a civilistát 9,300.000 frtra. Ettől az időtől kezdve egymást követik az udvar nagyszabású építkezései, különösen Bécsben s Ausztriában. Schönbrunnban a 70-es években renoválták a színházat, a kápolnát, a parkot rendezték s az állatkertet átalakították. Az udvari kertészetet Bécsben megnégyszereztek, úgy, hogy például csak a schönbrunni park gondozására 250 ember állandó foglalkoztatása szükséges. Általában nagyon sokat költöttek renoválásokra. Az Ausztriában szerte levő kastélyokat tatarozták s új személyzettel látták el. Most tervezik a bécsi Augarten palota s a Belveder nagyszabású renoválását s a bécsi Burgnak két hatalmas új szárnyát tíz millióra menő költséggel most építik. Sokba kerül a reprezentáció is. Uralkodónk az európai uralkodók nestora, egymásután keresik fel az uralkodók — ez is sokba kerül. Sokat költenek a manőverekre is, melyeket a mai nagy arányokban Albreccht főherczeg kezdett.

— **Uszodai élet.** A rekkenő hőségben valóságos áldás a Margitfürdő uszodája. Ebben a mi víztelen városunkban jótétemény ez a mesterséges uszoda, amelyben folyton friss és kellemes temperált a víz. Látogatják is sokan, menedéket keresve a hős vízben a tikkasztó meleg elől. — A Margitfürdő általában nagyon előnyös változáson ment át. A gőzfürdő- és zuhanytermeket renováltatta a tulajdonos, nem kímélve az áldozatot, hogy a vidék legszebb fürdője régi kitűnő hírnevéhez méltó legyen.

— **Halálozások.** Legutóbbi kimutatásunk óta az anyakönyvi hivatal halálozási osztályánál a következő haláleseteket jelentették be: Sütő Jolán ev. ref. 2 hónapos, Gáspár Erzsébet ev. ref. 18 éves, Törő Bálint ev. ref. 67 éves, Roóz Mártonné róm. kath. 47 éves, Juhász Gyula ev. ref. 2 hónapos, Szatmári Margit ev. ref. 1 hónapos, Szabó Róza ev. ref. 8 éves, Egri Mór izr. 83 éves, Lámfalusi István ev. ref. 74 éves, Varga Mihály ev. ref. 5 hónapos, Balku József ev. ref. 38 éves. Tóth Gergely ev. ref. 64 éves, Palcsin Mihály gör. kath. 12 éves, Szegedi János ev. ref. 48 éves, Verner Erzsike róm. kath. 3 éves, Karner Kálmán róm. kath. 22 éves.

— **Éjjeli botrány.** Az elmúlt éjjel Széchenyi-utcán Debreczeni Károly és Kósa Mihály helynélküli kocsisok részeg fejjel megtámadtak egy bérkocsist s az abban ülő két urat bottal ütlegelték. A bennülők védekeztek, míg a zajra előkerült két rendőr. A kocsisok ekkor a két rendőrt támadták meg s egyiket úgy megrugta a kocsis, hogy a rendőr most is alig tud járni. Bekísérték a két kocsisat a rendőrségre, hol éjjeli botrány miatt és hatóság elleni erőszakért megindult ellenük az eljárás.

— **Azok a bizonyos legöregebb emberek.** Végre elérkezett azoknak a bizonyos legöregebb embereknek a napja, kik minden évben két ízben — nyáron és télen — aktuálisak lesznek. A tavasz és az ősz, mint átmeneti évszakok, nem kedveznek ezeknek az aggoknak. Hanem amikor a tél zordsága jégig fagyaszt mindent s amikor a nyári rekkenő még az aszfaltot is elpárologtatja az utcákról s kötségszerűen törüli arczáról a verejtéket a városi polgár, ezeknek a legöregebb polgártársaknak az emlégetésével enyhíti kínjait. Pár nap óta látni lehetett az utcák napos oldalán, amint titokzatos arczu, komoly tekintetű öregek járkáltak s fontoskodva nézgettek az olvadozó aszfaltot.

A járókelők, akik barátságosabb arccal közeledtek az aggastyánok felé s bizalmukat meg tudták nyerni, hallhatták, amint ezek az öregek rovátkás botjaikkal az aszfaltot bökdösve, fel-felsőhajtottak:

— Soha ilyen meleget!

S ha azután teljesen meg tudta nyerni a legöregebbek egyikének bizalmát beszédbe ereszkedtél vele, ilyen kijelentéseket hallhattál:

— Nyolcvankét év óta figyelem a kánikulát, uram, de ilyen kánikulára még én sem emlékszem. Még én sem! Nézzen ide, az aszfaltolvadási mérő pálcám az utolsó rovaton alul csuszott a aszfaltpépbe s kis zsebkönyvébe fel is jegyezte észleléseit s ha azután szerényen megkérdezted tőle, hogy kihez legyen szerencséd, megvetően mért végig s ilyenképp eszolt hozzád:

— Fjatal ember, ön nem tudja, ki vagyok! Én vagyok az a bizonyos legöregebb ember, — az aszfalt Falb-ja — aki minden kánikulában elmondja párszor, hogy — ilyen melege még én sem emlékezem!

Meteorologiai jelentéseinkből megjósolhatjuk mi is, hogy ezek a legöregebbek pár napra le fognak tűnni az aszfaltról, mert: hősüledés várható.

— **Megvadult talyigásló.** Pénzes Gergely talyigás lova elfelejtette mostani hivatalát s azt híven, hogy most is paripa, elragadt. A Nyugoti-utcán lóbórt rakott a talyigára Pénzes Gergely s a ló a borszagtól vagy attól a gondolattól, hogy a jövőben majd az ő bőrét is egyik kollegájára rakják, megvadult. A bőrrel telt talyigát örült rohanással vonszolta végig a Nyugoti és Széchenyi-utcán s csak a kir. itélőtábla körül fogták el az öntudatra ébredt talyigás lovat.

— **Akkor ne beszéljen.** Bozontos fejű atyafit lóditanak be a kapitány elé s ott a rendőr elmondja, hogy egy nőt püfölt az utcán. Az atyafi csak a fejével billent a mondásra, hogy úgy volt.

— Ki volt az az asszony? — kérdi a kapitány.

— Hát ki vót vóna más, mint a hites feleségem.

— Hát miért verte el a nyílt utcán?

— Verem én otthon is, ha megérdemli.

— De ez már mégis embertelenség — mordult rá a kapitány.

— Hát ismeri a kapitány ur a feleségemet?

— Nem én!

— No hát akkor ne beszéljen!

— **Ivás közben.** Nem Petőfi ilyen című bordaláról szól a krónika, hanem

arról a verekedésről, melyet a Kis pipa vendéglőben rendezett négy vigkedvő ember. Arvai István, Farkas István, Bagi István és László Árpád tegnap a Kis pipában itták a sestakertit. Ivásközben aztán nem daiba fogtak, hanem egymás haját tépdesték. Előbb csak véleménykülönbség volt köztük, majd szóváltás, verekedés, végül a boros üvegek repülése. Arvai és Farkas a borosüvegektől súlyos sérüléseket szenvedtek, a másik kettő pedig a nagy zavarban meglépett s így nem csak a két sebesült, de a megkárosított vendéglős is megitta a mulatság keserű levét.

— **Megkínzott gyermek.** Két hónapos kora óta tart egy kis lánygyermeket Szentesi Minálné Boldogfalva utcza lakos. A kis lány azóta megnőtt s immár 11 éves. Minél nagyobb lett a gyermek, a szomszédok állítása szerint, annál inkább kizozta a nevelő anyja. Tegnap este annyira ütötte, verte a leketlen asszony a gyermeket, hogy a szomszédok rendőrt hívtak, ki a gyermeket az ütlegektől eszméletlenül találta. Jelentést tett erről a központon és most a gonosz lelkű asszony ellen szigorúan folytatják a vizsgálatot.

— **Megszökött tanoncz.** Nem tettett a szolgálat Komóczy Sándor mészáros tanoncznak s a napokban Varga Imre hentesől megszökött. Tegnap aztán a rendőr a kórház előtt találta a fiut, ki a fűben aludt. A szökevény tanonczot visszarendelik gazdájához.

— **Tolvaj hálótárs.** Felfogta Végh István gazdaember Sipos Gábor napszámot. Vasárnap este együtt indultak a tanyára s mikor elálmosodtak, az utszélén feküdtek le. Mikor Végh felébredt, Siposnak nyoma sem volt. De Sipossal együtt eltűnt Véghnek 95 koronája is. Jelentést tett a csendőrségnél, hol azonnal megkezdtek a nyomozást, melynek eredményeként már a hűvösön ül Sipos. Ma délelőtt fogták el egyik Árpádtéri korcsmában, hol nagyban mulatott a lopott pénzből. Sipos a lopást beismerte és azt mondja, hogy — mulatós ember lévén — azért lopta el a pénzt, hogy abból kedvére kimulassa magát. El is verte a pénzt 7 korona híjján s állítása szerint azt is elveri, ha el nem fogják. Sipost átadta a csendőrség az ügyészségnek.

— **Az apja ellen.** Sok baja volt már Ferencz nevű fiával Szabó Gábor bérkocsinak. Utolsó kisérletként bérkocsit vásárolt s Kassán jogot is váltott a fiúnak, de a 26 éves Szabó Ferencz eladta a kocsit, az árának nyakára hágott s hazajött az apjához. Azóta apjánál lakik Vendég-u, 78. számú házában s most még több galibát okozott az apjának, mint azelőtt. Az elmúlt éjjel meg rátört apjára, késsel a kezében leszurással fenyegette az öregot s olyan lármát csinált, hogy a rendőr is beavatkozott. Most végre az öreg Szabó a hatóságnál keres védelmet fia ellen.

— **A megkoszorúzott artista.** A „Debreczen“ sörösarnok „Kossuth“ asztaltársasága az ottani Orpheum társulat egyik érdemes tagját, Váradi Imrét tegnapi bucsufellépte alkalmából hatalmas babékoszorúval ajándékozta meg, a kitüntetett artista egyike volt a társulat legkedveltebb tagjainak, aki igazán megérdemelte a közönségnek irányában tanusított jóindulatu pártolását.

— **Magyar daltársulat a Dreherben.** Tegnap egy 8 nő és 4 férfi tagból álló művész-társulat tartott előadást a Dreher sörösarnokban. A tiszta magyar műsor és a tetszetős előadás a megjelent nagyszámú közönséget nagyban szórakoztatta. Az egyes élvezetes számokat zajosan tapsolták. A társulat a nagy siker dacára még csak ma tart előadást a Dreher sörösarnokban, miután a szerződése máshová kötszezi.

— **Uj töltésű villanylámpák** érkeztek Mentze Henrik ujdonságok áruházába Piac és Szt.-A na u. sarkán.

— **Mentze Henrik** ujdonságok áruházában igen olcsón lehet vásárolni.

x **Kézitaska kiállítás Mentzénél.**

— **Letzter József fényképészeti, festészeti és fényképnagyítási műterme Piac-utca 44., dr. Ujfalussy-ház. Állandó fényképkiallítás a műterem kapubejáratánál levő kirakatokban.**

SPORT.

Galamblövészet a Nagyerdőn. A vadász sportnak nálunk még teljesen ismeretlen ágát, a galamb lövészetet mutatják be Debreczenben. — A galamblövészetet gróf Waldeck Frigyes huszárhadnagy rendezte e hó 31-én d. u. a nagyerdői sporttéren. Az érdekes és nálunk teljesen ismeretlen verseny teljesen zártkörű lesz és azon csakis a meghívott vendégek vehetnek részt.

TÁVIRATOK.

— A „Debreczen“ eredeti távirata. —

A képviselőház ülése.

Budapest, július 19.

A képviselőház mai ülésének kezdetén az elnök bejelenti, hogy több képviselő szabadságot kér.

Olay Lajos ellene van a szabadság megadásának.

Kubik Béla a Ház határozatképességét kéri megállapítani.

Elnök megállapította, hogy a képviselők nincsenek jelen határozatképes számban és az ülést felfüggesztette.

Szünet után, amely alatt elegendő számu képviselő verődött össze, folytatták a civillista-vitát.

Mukics Simon nem szavazza meg a javaslatot köteleességből mindaddig, míg külön magyar királyi udvartartás nem lesz. A törvényeink igazolják, hogy ehez jogunk van, **de az udvarnál nem respektálják a törvényt.**

Elnök ezért a szónókot rendutasítja.

Madarász József: *Pedig igaza van!*

Mukics: Az udvartartás azért költséges, mert **a magyarok pénze kell az osztrák főhercegeknek, mikor nagykorúak lesznek és az osztrák főhercegnőknek, mikor férjhez mennek.** Mondja meg a miniszterelnök, mi lesz ebből, ha ez így megy tovább.

Eötvös: **Ugy szaporodnak azok, mint a patkányok!**

Mukics végzi beszédét azzal, hogy Rákosi Viktor határozati javaslatát fogadja el. (Taps és éljenzés a szélsőbalon.)

Günther Antal nemzeti párti nem fogadja el a javaslatot. Pole-

mizál Dániel Ernő báróval, kimutatja a régi törvényekből jogainkat az önálló magyar udvartartáshoz, de nem valósítjuk meg. A csörgő-sipka a trón környezetében hasznos munkát végzett, gyakran a legmélyebb filozofus fejeket fedte. A csörgő-sipka vitte be a trón mellé a gondolat szabadságot. — Apponyi határozati javaslatához csatlakozik.

József Ágost a királynál.

Budapest, július 19. József Ágost kir. herceg ma reggel Bécsbe érkezett és a Hotel Imperial-ban szállt meg. Onnan ma Ischlbe utazik, hogy a királynak megköszönje az 1. honvédszázarezd parancnokává történt kinevezését.

Orosz-japán háboru.

Budapest, július 19. Pétervárról táviratozzák, hogy Kuropatkin fővezér jelentette a cárnak, miszerint 17-én, a Mukdenből délre fekvő magaslatokat az **orosok a japánok visszaverésével megszállták. A japánok vesztesége jelentékeny.**

Budapesti árutözsde.

A „Debreczen“ távirati tudósítása.

— Déli zárlat. —

— július 19

Készáru: ártartó.

Buza áprilisra	9 30—9 31
Buza októberre	7 10—7 11
Rozs áprilisra	5 88—5 89
Rozs októberre	6 26—6 27
Tengeri jul.	6 68—6 67
Tengeri augusztusra	
Tengeri 1905 májusra	
Zab októberre	
Repeze augusztusra	

Iparszakiskolat Debreczennek.

— II. cikk. —

— július 19

Előző közleményemben az amerikai viszonyok vázlatos ismertetése kapcsán megemlékeztem arról a szerencsétlen viszonyokról is, amely minket Ausztriához köt. Megemlitettem azt is, hogy a közösügyes vadházasságból egyedül az önálló vámterület felállítása szabadíthat ki, mert közgazdasági függetlenségünk az az alap, melyen magyar hazánk függetlensége felépülhet.

Hazánk különböző nemzetiségű polgárait, akik velünk élnek ugyan, de ellenünk s a magyar nemzeti állam szuverenitása ellen küzdenek, ez az egyetlen közös érdekű láncszem állíthatja az egymásért való küzdelemben is egymásmellé sorompóba.

Megemlitettem továbbá azt is, hogy magyar hazánk önálló vámsorompóinak felállítása által lesz megmentve a nyersanyag termelő nagy közönség attól a zsoldos szereptől, melyben Ausztriával szemben van. mert az éltető erő, amit ez ideig az osztrák e földből annyi furfanggal kiszipolyozott, itt marad és itt fogja foglalkoztatni a munkára kész erős kezeket.

Hogy azonban az önálló vámterület felállítása által létre jövő nagy átalakulás készületlen ne találja nemzetünk, megemlítém azt is, hogy előkészületre van szükségünk, mely előkészület közgazdasági tényezőin minden ágazatában megindítandó.

Első helyen is egészséges mezőgazdasági viszonyokat kell teremtenünk az ok-

ezésszerű gazdálkodás által. A kimerülés felé közeigő földnek vissza kell adnunk termő képességét. Meg kell menteni a megterhelt földbirtokot olcsó kölcsönök segítségével az adósságtól, mert gazdaközönségünk csak akkor üzheti kedvvel foglalkozását, ha nem érzi minden percében, hogy ing a lába alatt a föld.

E célból a magyar nagy- és kisgazdák alakítsanak gazdasági egyesületeket, gazdaszövetkezeteket s így egy egészet képezve közös erővel siessenek egymás megmentésére. A gazdasági egyesületek kebelében rendezzenek évről-évre gazdasági tanfolyamokat, melyeknek tananyagát ne a miniszteri büroban, hanem a különböző vidékeken működő gazdasági egyesületek, a saját speciális viszonyaiknak megfelelően, állapítsák meg.

A termelés eszközeinek okszerű átalakításával és fejlesztésével szerves összefüggésben áll az azt feldolgozó közegeknek átalakítása és egészségesebb viszonyok közé juttatása is, más szavakkal, a magyar ipar fejlesztése.

Az utóbbi években nap-nap után találkoznak e hangzatos jelszavakkal: fejlesztés, pártoljuk a hazai ipart, le az osztrák bécsi ronggyal! E tekintetben a kormány rendeletek egész özöne forog hatóságaink kezén, a sajtó nap-nap után agítál hazai iparunk mellett; sajnos azonban, hogy mindkettő csak papíron küzd a nemes célért, a tettek mezején pedig sem a kormány, melynek vezetői, úgy látszik, osztrák zsoldban állanak, sem a társadalom egyakarattal mit sem tesznek; a szóval s hangzatos frázisokkal csak a levegőt lehet mozgásba hozni, de az ipart föllendíteni nem.

Örömmel üdvözljük a debreczeni iparkamara agilis vezetőit ama nemes mozgalomért, melylyel az ipar fejlesztése érdekében a tettek mezejére lépett s megmozgatni törekszik a társadalmat, a kormányt.

Szakoktatást kér az iparkamara, szakoktatást követel az iparos osztály minden rétege s joggal, mert helyesen mondja egyik író, hogy „kalapáccsal és rőffel fogjuk kivívni a jövőndő Magyarország igazi függetlenségét, szabadságát és dicsőséges virágzását”...

„Ipari szakiskolát Debreczennek, irtam címül. Olyan ez a kérelem, mintha arzenált kérnénk a nemzeti küzdelemre” mondja tovább egyik író. Igaz. A nagy magyar Alföld metropolisa, mely eddig is az Alföld tudományos életének központja, élető erejének szive volt, a jövőben magának és vidékének ipari és kereskedelmi tekintetekben is központjának, szívének kell lennie.

Debreczen és nagy vidéke, habár az ugynevezett rabló gazdálkodás megviselte is kanaánhoz hasonló talaját, még nem merült ki teljesen; a vérrrel öntözött talaj még ma is ontja, okszerű gazdálkodás mellett áldásait. S hogy még sincs az isteni gondviselés áldásának sikere, oka abban keresendő, hogy a gazdagon termő föld áldásai: nyersterményeink, marháink, juhaink gyapja osztrák piacokon kerülnek potom áron piacra.

Hiányzanak „arszenáljaink”, holott munkás kezünk van bőven. E helyzetet kell első helyen segíteni. Miként?...

1867 óta, uja ébredésünk hajnalától kezdve csaknem négy évtized zajlott le a folytonos tervezgetésben, hogy mit is kellene tenni hanyatlásnak indult kisiparunk s fejlődésnek induló nagy iparunk érdekében?

Nem mondhatjuk, sőt nem tagadhatjuk, hogy a csaknem négy évtizedes ujjáébredés után az ujitások, tervezgetések halmozának romjai felett nem haladtunk volna; igen, haladtunk, de csiga léptekkel.

Ennek is meg van az oka és pedig az, — hogy ipari téren sok tekintetben a külföldi véd-vámos politika által biztosított államok ipari intézményeit vettük mintául s nem vetettek az intézők számot azzal, hogy iparunk az osztrák nyomás alatt áll, minek következtében minden alkotásunk

vagy csirajában fult meg, vagy a legmagasabb állami segély mellett is csak teng és leng.

Nem vetettek számot továbbá intézőink azzal sem, hogy a mezőgazdasággal nagy előszeretettel foglalkozó magyar faj, mely az ipari foglalkozások iránt bizonyos meg nem magyarázható ellenszenvvel viseltetvén, csak későn barátkozott meg azzal s ezért egy csaknem teljesen mezőgazdasággal foglalkozó államot csak kis mértékben is iparüzővé tenni célszerű és eredményes intézmények létesítése által is csak évtizedek multával lehet.

De nem vetettek számot intéző köreink azzal sem, hogy a rohamos fejlesztés, mely minden téren mutatkozott, visszahatást szült, mert nem lett meglevő iparunk munkás képzése, a jövő iparos nemzedék képzésével együtt és fokozatosan fejlesztve, aminek következménye lett a meglevő kisiparos osztály tönkre jutása és az új rendszer alapján képzett újabb iparos nemzedék vagy külföldön értékesíti tudását, vagy a még rosszabb — itthon beáll urnak.

E helyzet, ha nem teljes egészében is, de igen nagy részben való, aminek oka abban található fel, hogy a magasabb ipari szakképzést tülhajtjuk és e téren termelünk kitűnő munkás anyagot, de nem a magunk számára; mert az oly ipartelepeink száma, melyekben a magasabb ipari szakképzésben reszesült ifjaink munkát találának, nem áll arányban az évenként kibocsátott rajok számával, hanem a külföld számára, ahol tárt karokkal fogadják képzett ifjainkat, például Páris, Havre, Essen stb.

Az iparos szakképzést a legelső fokon kell kezdenünk, az általános iparostanoncz képzésnél. Az iparostanoncz iskolát kell első helyen is szakirányúvá tenni az által, hogy a műhelyt közelebb kell, illetve kapcsolatba kell hozni az iparos szakiskolákkal. Erős és képzett kisiparos osztályt kell teremteni, mert ez az alapja a nagy iparnak, a gyári iparnak, ezt mutatja Angol és Németország iparos képzése.

Meglevő iparosaink tovább képzésében is lépést kell tartanunk a haladó korrall, az által, hogy egyes szaktanfolyamokon nyújtunk alkalmat ismereteik, gyakorlati tudásuk fejlesztésére, mert erre szociális érdekek kielégíthetése céljából feltétlenül szükségük van.

Kisiparosaink szakoktatására Debreczenben is felvirradt a fejlődés hajnala, a nemes város közönsége meghozta a tőle telhető áldozatot az által, hogy még ez évben felépítetteti az ipariskolát.

A haladás első főfeltétele, az állandó otthon meg van, hogy azonban az állandó otthonban a régi rendszer lesz-e követve, vagy az is átalakulást szenved-e? az a jövőtitka, de reményünk van rá új rendszer, új és Debreczen speciális iparos érdekeit szem előtt tartó intézkedések sem fognak soká késni. Azonban, hogy e téren az iparos iskola új otthonában mit kellene tenni, anynyira kényes kérdés, hogy annak részletezésébe egyesek érzékenykedése miatt — habár az ügy maga szenved is, hozzá nem szólhatunk.

Ipar szakoktatásunk fejlesztése, s ezzel kapcsolatban magában Debreczenben az iparos érdekek megvédése, felvirágoztatása csak a jövő zenéje, mert mit ér a fejlett ipar, mit érnek a szakképzett munkások, ha a versenyt piac hiányában a közösüges házastársunkkal szemben fel nem vehetjük? Mit ér iparosaink tudása, termelő képessége, ha már a mi véres verejtékünk zsirján meglepedett osztrák, tetszetős, de rongy, — s mi fő, olcsó termékeivel, a vámközösség folytán, saját otthonunkban fojt agyon? Mit ér, ha hazai ipari termékeink csak kereskedőink egy némelyikének kirakatát ékesíti, de közönségünk nem fogyasztja, nem, mert minden jóság és izléses kivitele mellett azt mondja: drágább, mint a bécsi rongy? Mit ér az egyesek, mit ér a társadalom s legközelebb az iparos és az őstermeléssel foglalkozók

társadalmának a Szövetkezetek létesítésében megnyilatkozó áldozatkészsége, ha az összehozott tőkét az osztrák milliókkal szemben haszonnal értékesíteni — képtelenek vagyunk?

Semmit, mert az aránytalan küzdelemben, mindaddig, amíg külön önálló magyar vámterületünk nem lesz, a rövidebbet mi huzzuk, ami utóljára is az anyagi végromlás örvényébe hajt.

A törvényhozást kell sürgetni, hogy létesítse mielőbb az önálló magyar vámterületet s ha ez meg lesz, lenni fog virágzó magyar ipar, egymásután fognak keletkezni a különböző ipari szakintézmények, addig azonban maradunk, amik voltunk és ma is vagyunk: osztrák zsoldosok.

Vántsá György.

VEGYES HIREK.

* **Fölkelés Kréta szigetén.** Lakoj községben, Kánaa mellett, egy aténi távirat hiradása szerint kisebbeszerű lázadás történt a minap. Egy fegyveres csoport betört a község házára, kihozta a krétai lobogót és elégette, azután kibontották a görög lobogót és megesküdték, hogy addig nem teszik le a kardot, amíg Kréta nem egyesül Görögországgal. A zsandárokat halálos fenyegetéssel lefegyverezték és bántódás nélkül vonultak el a hegyek közé, hogy folytassák a lázítást.

— Eljen az egyesülés! — kiabálták, a merre elmentek.

Kánaából nyomban utánuk küldtek egy szakasz zsandárt azzal az utasítással, hogy szükség esetén kiméletlenül használják a fegyverüket. Az utasítás azonban csak megfélemlítés; komoly vérontástól tartózkodnak a hatóságok, mert bizonyos, hogy akkor gyorsan tovább terjedne a fölkelés. Általában azt hiszik, hogy az egész csinynek az a célja, hogy György herceget, Kréta kormányzóját kellemetlen helyzetbe hozza és lemondásra kényszerítse. A fölkelők között van Malindretosz fia és két unokaöccse. Malindretoszt nemrégiben itélték el Jannarisz professzorral egyetemben, mert egy memorandumban György herceg visszahívását kérték. Az elítéltek családját nagyon felbőszítette a kemény ítélet s az ítélet szigorú végrehajtása, azért akarnak most a hercegen bosszút állani. A kormányzó ellen különben általános az elégedetlenség.

* **Új tűzhányóhegy?** Nagy a rémület Olaszországban, hogy a Vezuv, az Etna s a liparii szigetek tűzhányói egy ujjal szaporodnak meg. A rémületet azonban a higgadtabb olaszoknál némi örömmel teljes titkos remény váltotta fel s ezek szinte egyhangulag óhajtják: vajha az a természeti tűnemény igazi tűzhányó hegynek bizonyulna. Ez a körülmény ugyanis hathatósan előmozdítaná a néha lankadó idegenforgalmat. A sajtáságos eset, amelyben nagyon reménykednek az olaszok, Piza mellett történt Mezzana község közelében. Ott a napokban a munkások földet ástak s gyakran hallottak földalatti morajt. Végre megtörtént a robbanás s a munkások ijedtükben kifutottak. Valóságos kráter képződött, amelyből forró víz, iszap és sár ugrált fölfelé; azután óriási gázoszlop tört elő. Ennek a gázbeli minőségét úgy tudták megállapítani, hogy egy bátrabb munkás égő gyújtóval közelített az oszlophoz, amely erre egész hosszában meggyuladt, úgy, hogy a pizai tűzoltóságának ki kellett vonulni, hogy a szomszédos községeket a tűzveszedelem elől megmentse. A sajtáságos természeti tűneményt pizai egyetemi professzorok is megvizsgálták, akik egyelőre bizonyosat nem mondhatnak, de nagyon valószínűnek tartják, hogy ez a gázoszlop szerves anyag rothadásából ered. Így tehát nem igen alapos a remény, hogy Olaszország újabb tűzhányóhegygyel gyarapodjék. Az égő gázoszlopot még mindig

örzik a tűzoltók. Meg kell végül jegyezni, hogy a kitörés közelében van a san-giulianói fürdő, amely Itáliaszerte ismeretes meleg forrásai révén; s lehet, hogy evvel is összefüggésben van a mezzanai gázrobbanás.

* **Az arcz és a ruha színe.** Egy német folyóirat, mely a női szépség művelését és ápolását tűzte ki céljául, a következő figyelemreméltó szentenciákat mondja az arcz és a ruha színének összhangzásáról: Nem minden arczszin egyezik minden színű ruhával. A ruha színét ennél fogva úgy kell megválogatni, hogy az arcz és a haj színéhez illő legyen. Az arcznak lehet halovány színt, vagy rózsaszínt adni s az utóbbi élénkebb vagy gyöngébb is lehet. A sápadt arczot a sárga, világoszöld, rózsaszín, világos lila, fehér, ezüstszürke és cseresznyeszín még sápadtabbá teszi. Sötét arczszínhez sötét ruha illik leginkább; például a piros, az ugynevezett Tegethof kék, a bordó, sötétbarna, sötétszürke és sötétzöld. A fekete ruha minden színű arczhoz illik, a sötét lila vényt. A betétnék nem szabad a ruhától nagyon elütő színűnek lenni. Nagyon élénk, vagy egészen piros arczhoz fehér, sárga, sárgászöld, cseresznyeszín és ezüstszürke illik leginkább, rózsaszín egyáltalán nem. Rózsás arczhoz minden színű illik, csupán az egészen világosak nem. A barna hajhoz minden színű illik.

* **Az orosz-japán háború.** A második és harmadik japán hadseregnek Dasi-csao és Hajsöng környékén folytatott hadműveleiről nem jöttek bővebb részletek, de az összes táviratokból kitűnik, hogy a japánok most is azzal az óvatossággal és vigyázatossággal nyomulnak előre, amelynek már a hadjárat kezdetén bizonyosságát adták. Az a hír korai, hogy a japánok elfoglalták Niucsvangot, valamint az is, hogy az oroszok kiűritették ezt a várost, habár bizonyos, hogy erre már megtették az előkészületeket. A Szivucs, amely eddig Niucsvangtól délre a Liaó torkolatában volt, mult pénteken a folyamon fölfelé vitorlázott egészen Szansaóig, de ennél tovább nem tudott jutni az alacsony vízállás miatt. Az oroszok azt ajánlják az idegeneknek, hogy magukat és családjukat biztonságba hozzák.

* **A rabok hangja.** Az osztrák rendőri körökben most a nyomozás terén érdekes ujitással foglalkoznak. E szerint a vizsgálati foglyok vallomását szűkség esetében nemcsak írásban, hanem fonográfban is meg kellene örökíteni. Minden praktikus kriminalista tudja, hogy a vizsgálati foglyok mily gyakran állítják, hogy jegyzőkönyvbe iktatott vallomásukat részben vagy egészen hamisan irták le. Az ilyen állítás azután természetesen sok kellemetlenséget és késedelmet okoz a vizsgálat folyamán. A vádlottak gyakran a főtárgyaláson is azzal állnak elő, hogy a vizsgálat folyamán tett vallomásuk állítólag helytelenül van meg a jegyzőkönyvben. Mindez valójában csak arra való, hogy az illető vádlott teljesen letagadhasson, vagy legalább meggyöngithessen valami kijelentést, — a melyről csak a vizsgálat folyamán tudta meg, hogy tulajdonképpen az ő érdeke ellen van. Ezt az eljárást most úgy akarják megakadályozni, hogy a vallomást fonográfal is fölveszik s a lemezt is gondosan elteszik. Ilyenképpen a vádlott nem tagadhat le semmit, mert előhozakodik a fonográfot s abból a tulajdon hangja cseng feléje. Az ujitás dolgában most tanácskoznak az illetékes körök.

INGATLANOK FORGALMA.

Koncz Aurélné, Karácsony Ottilia veszi a debreczeni 3518 sz. tjkvben foglalt 693 négyszögöl ujkerti szőlőt Domokos Jenő és neje Rabesányi Annától 4600 koronáért.

A debreczeni kereskedő társulat veszi a debreczeni 4153 sz. tjkvben foglalt Csapó-uteza 12 sz. ház telkéből 540 négyszögöl

özv. Janey Ferenczné és társaitól 5400 koronáért.

A debreczeni kereskedő társulat veszi a debreczeni 7172 sz. tjkvben foglalt Piac-uteza 6. sz. ház telkéből 100 négyszögöl dr. Kola János és neje Schenk Teréziától 12,000 koronáért.

A debreczeni kereskedő társulat veszi a debreczeni 598. sz. tjkvben foglalt Piac-uteza 2. sz. ház telkéből 200 ¹¹/₁₀₀ négyszögöl a debreczeni ev. ref. egyháztól 10,000 koronáért.

A debreczeni kereskedő társulat veszi a debreczeni 598. sz. tjkvben foglalt 38 négyszögöl háztelket Kohn Adolfától 1923 koronáért.

Nagy Sándor és neje Gombos Zsuzsanna veszik a debreczeni 3242—3243 sz. tjkvben foglalt összesen 18 hold 750 négyszögöl ondódi földet Boschetti Andrásné és társaitól 11,600 koronáért.

Tályai Ilona és Róza veszik a debreczeni 718 sz. tjkvben foglalt Meszena-uteza 13 sz. házat Pozsonyi János és társaitól 1400 koronáért.

REGÉNY CSARNOK.

Tous les trois.

Irta: **Kampis János.**

(Folytatás.)

10

Aranka asztalhoz ült, de az ételhez nem tudott nyulni.

Reggel alig bajnaldott, mikor Kartaly behozta a ládákat és intézkedett, hogy csomagoljanak. Csak a legszükségesebb holmit, mintha az asszony hosszabb utazásra készülne.

Nyolcz órakor Kartaly karonfogta nejét, levezette a kocsizhoz, melléje ült, kikísérte a vasúthoz, megváltotta a jegyét s udvariasan besegítette a kupéba.

Aranka némán engedelmeskedett, mint akinek nincs semmi akarata.

Kartaly megvárta, míg kirobogott a vonat, egy darabig a tekintetével is kísértte, mikor már csak úgy látszott, mint egy nehézkesen tovaröpülő fekete madár, elhagyta a pályaudvart és egyenesen a hivatalába hajtatott.

Korán volt, tehát a hivatalos óra bekövetkezéséig még nyugodtan meg lehetett írni egy levelet.

A levél ez volt:

„Kedves Pista barátom!

A mai vonattal hazaérkezik a leányod. Miért utazott el, azt tőle magától fogod megtudni. — Csalódtunk mind a ketten, mikor azt hittük, hogy olyan leány, mint Aranka, egy jó modoru férfival és némi anyagi jóléttel beérheti. Ennyi az egész. Én természetesen viselem a következményeket és a felelősséget is, de ebben a pillanatban szeretném, ha nem hoztál volna ilyen helyzetbe. A válópört még ma folyamatba tétetem.

Ami a többit illeti, szükséges, hogy megtudd a következőket:

Meglehetősen edzett idegeim vannak, be is váltak eddig az élet minden eshetőségei között. Hidegvérem nem hagyott el soha. Ennek köszönhetek mindent, amit eddig elértem és erre feltétlen szükségem van jövőre is, mert csak így oldhatom meg azokat a nagy, országos feladatokat, amelyek még reám várnak.

Én tehát ezt a hidegvéremet meg fogom óvni és a mi ügyünkkel kapcsolat-

ban esetleg fölmerülő bármilyen érzelmi motívumokra reagálni nem fogok.

Ezzel az elégtétellel tartozom megbántott önérzetemnek is.

Jól fogod tenni, ha sem meg nem látogatsz, sem levelet nem írsz. Életemnek ez az epizódja rám nézve be van fejezve. Ami hátra van, formáság.

Üdvözöl

Szevér*.

IX.

Paul Bourget, az asszonyi lélek nagy an tómosa, sokat veszített azzal, hogy nem ismerhette meg a magyar pusztát. Ehhez fogható magány nincs a világon.

Nagyszékfium falu. Öt-hat épületből álló major. A szélén kissé emelkedettebb, buczkás helyen áll a Bokorék lakóháza, a többi cselédház, istálló, meg egy magtár.

Köröskörül pedig a határtalan róna. Nyári estéken a ház előtt, pár csenevész akácza alatt szoktak teríteni.

Gyönyörű a pusztá éj. A csillagok sajátságos, finom párázat tátyolán keresztül halvány, misztikus fényvel világítanak le a tarlókra és a nádasokra, melyekre tökéletes félgömbben borul rá az ég. Olyan mélységes nyugalom lebeg a táj fölött, szinte hangja van a csendnek. Itt-ott egy-egy vízi madár csipogása hallatszik a távolból, vagy a nádas halk zizezése, a mint végig borzolja az éjszaka enyhe fuvalma.

Az ember szinte nem érzi a testét és a lélek, kiszabadulva bilincseiből, édes gyönyörrel csapong az ürben. Ez a végtelenség sejtelve, melyet csak a pusztán és a tengeren érez a halandó.

(Folyt. köv.)

NYILTTÉR.

MATTONI

Erzsébet Sósfürdője.

Gyógyhely Budapest (Budán).

Idény: április 15-től október hó 15-ig.

Kiváló gyógyhatással bir női bajokban és testi bántalmakban.

Rendelő orvos: **dr. Polgár Emil.**

Egészséges fekvés. Jutányos lakások. Jó vendéglő Villamos vasuti összeköttetés a fővárossal.

Van szerencsém tudatni a n. é. közönséggel, hogy

Szabó Lajos fiai urak

Szent-Annai szőlőtelepének

„asztali-bor“

termését megszereztem és a fehér literjét 30 krajczárért, a verest 40 krajczárért árusítom.

Hektoliter vételénél engedmény.

Állandó raktár különböző hegyi és csemege borokból.

Tisztelettel

Máyer Jenő.

A befőt idény beáltával legol-
csóbban ajánl
czukrot, hólyagpapírt, salicilport
és kötöző-zsineget

Molnár Jenő

Szent-Anna-utca 36. szám alatti
ujjonnan megnyitott fűszer-, bor-
és csemegeüzlete.

Ugyanott tanuló felvétetik.

Csak e hó 25-éig!!

Szőnyegraktárunk athelyezése
miatt az összes ott lévő árukat
leszállítottuk.

Különös olcsó alkalmivétel képen
ajánlunk:

Több száz drb. szőnyegmaradékot
féláron.

Visszamaradt függönyöket
féláron.

Butorszövet maradékokat
féláron.

Egyes ágy- és asztalterítőket
féláron.

Egyes flanel takarókat
féláron.

Bosznay J. és Társa

szőnyegháza, Kossuth-utca 11.

Csak e hó 25-éig!!

Tisztelt gazdaközönség!

Zsákok és ponyvák

legolcsóbb bevásárlási forrása

Grünberger Ignátz

zsák- és ponyva-kölcsön üzlete

DEBRECZEN, Batthyányi-utca
4-ik szám.

A legolcsóbb
bevásárlási forrás
Székely Jenő és Társa
utóda
uri és női-divat
cipőraktár cégnél

Piac-
és Szent-Anna-utca
sarkán.

Gépolaj, géptengely zsír

10 krtól feljebb

= klgként kapható =

Neumann Nándor

festék-, lakk-, benzol- és fagyapot keres-
kedésében, Hatvan-utca 5.

= Telefon 205-ik szám. =

A ki

olcsón, jól, praktikusán és modernül
építkezni akar

forduljon

BORSODY I. S. építész

irodájához Debreczenben Hunyadi-u. 21.

Templomok, városi lakóházak kasté-
lyok, iskolák, fürdők, gyárak, gazdasági
épületek stb. tervezését vagy elkészítését,
nedves lakások szárazzá tételét, betoniro-
zást vagy bármily építkezéshez tartozó
munkát elvállal.

Építkezésekre törlesztéses kölcsönt
előnyösen eszközöl ki. — Biztos sikerrel
előkészít a kőműves, kőfaragó és ácsmes-
teri vizsgára. — Építő iparosoknak olcsón
készít tervrajzokat, költségvetést.

Szabó műhely és amerikai vegyészeti
tisztító-intézet.

Csapó-utca 18. és Vár-u. 2. sz.

Minden háznál
szükséges

Mindenféle
ruhanemű-
ek tisztí-
tása, javi-
tása és átalakítása, valamint új
öltönyök készítése a legújabb di-
vat szerinti szabásban elfogadtatik.

Minárik József

polgári és katonai szabó, vegyész-
tisztító intézetében.

Szép bajusz

Bajuszpedró.

nyerhető a híres Hajdusági
bajuszpedró használata által
mely legjobb az összes bajusz-
pedró készítmények között.
A bajuszt nem törli, nem
tépi, mindég szép állásban
tartja és soha sem kemé-
nyedik meg.

Egy doboz ára 50 fillér.

Kapható:

Dr. Rotschnek V. Emil
utóda

Grósz Nagy Ferencz

gyógyszerésznél

Debreczen, Kossuth-utca 8. sz.
Vala mint Tóth Béla gyógyszer-tárában.

Félix gyógyfürdő.

Nagyváradtól délre 7 kilométer távolságban, 140 méterre a tenger színe
fölött, nagykiterjedésű tölgy erdőségtől borított hegyekkel környezett csendes
völgyben, a nagyvárad-belényesi vasut és országút mentén fekszik. Hét (7)
szállodájában 165 szoba van, minden igényeket kielégítő módon s a folyó évben
teljesen ujonnan berendezve, nyolcz tükör és tiz kádfürdővel felszerelt fürdőházai
ugy a szállodákkal, mint a gyógy- és étteremmel osokott és télen fűtött folyosók-
kal vannak összekötve. — 49 C. fokú hőforrásának vízbősége páratlanul áll
Európában, napi mennyisége 17 millió liter. Természetes iszap, vásártelki moór,
szénsavas, só, jódos, szikós s bármely másnemű kombinált fürdő rendelkezésre
áll. A kénsavas sókban ga. dag és kénhidrogént is tartalmazó hévíz különösen
javalt fürdő alakjában: Csuzos és kőszvényez bántalmaiknál, izületi gyuladásoknál,
csonttörések és ficamodások után, idegzsábáknál (pl. shyas) némely bőrbajodnál,
görvély és angolkóránál, idült fekélyeknél és sebesülések után maradt tapadó he-
geknel, női betegségeknél, idült méh és petefészek gyuladások, méhhurut me-
denceze, beli sejtiszövetbeli és izadmányoknál, idült veselobná (Bright kor) stb.
Ivógyógymód alakjában pedig: idült gyomorabántalmaknál, makacs székrekedésnél,
vesekőveknél, a máj és epehólyag betegségeknél (sárgaság epekővek) és cukor-
betegségeknél. A fürdő orvosa dr. Matolay Károly operatur, nőgyógyász, volt
kórházi igazgató főorvos, ki május—szeptemberig a fürdőtelepen, télen pedig
Nagyváradon lakik s telefon hívásra télen is bármikor megjelenik a fürdőtelepen.
Nyáron naponta 16, télen 4 vonat közlekedik. Forgalom: 6500 fürdővendég 30
ezer kiránduló. A fürdő tulajdonosa a jászovári premontrei rend és a fürdő bér-
lője Komzsik Alajos nagykölséggel a folyó évben mindent újjáalakítottak s
mindent ujonnan a lelegegánsabban rendezték be.

Téli kúra penzionnal.